KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/2461,

14. detsember 2022,

kava „KZR INiG“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel ning komisjoni rakendusotsuse (EL) 2022/603 kehtetuks tunnistamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, ([1]) eriti selle artikli 30 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivis (EL) 2018/2001 on sätestatud nõuded teatavatele kütustele, nimelt biokütustele, vedelatele biokütustele, biomasskütustele, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelatele ja gaasilistele kütustele ning ringlusse võetud süsinikupõhistele kütustele. Nende nõuetega tagatakse, et neid kütuseid saab kõnealuses direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamisel arvesse võtta ainult siis, kui need on toodetud säästvalt ja need hoiavad ära märkimisväärselt kasvuhoonegaaside heidet võrreldes fossiilkütustega. Kõnealuse direktiivi artiklis 29 on sätestatud biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid. Lisaks on direktiivi artiklis 26 ja komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2019/807 ([2]) sätestatud kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks: i) missuguse biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste lähteaine puhul on maakasutuse kaudse muutuse risk suur ning ii) missuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuste, vedelate biokütuste või biomasskütuste puhul, mis vastavad teatavatele tingimustele, võib tõendada, et maakasutuse kaudse muutuse risk on väike. Direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 on sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid transpordis kasutatavate muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste puhul. Kõnealuse direktiivi artikli 28 lõikes 2 nõutakse, et ettevõtjad sisestaksid liidu andmebaasi teabe teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütustega (biokütused, biogaas ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelad ja gaasilised kütused) ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütustega tehtud tehingute ning säästlikkuse näitajate kohta.

(2) Direktiivis (EL) 2018/2001 on sätestatud ka eeskirjad, mille alusel arvutada taastuvelektri osakaal transpordisektori eesmärkide saavutamisel. Eelkõige on kõnealuse direktiivi artikli 27 lõikes 3 sätestatud reeglid, mille alusel arvutada see osakaal juhul, kui elektrienergiat kasutatakse otse elektrisõidukite käitamiseks, ja juhul, kui seda kasutatakse muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.

(3) Vabatahtlikel kavadel on olnud biokütuste ja vedelate biokütuste suhtes kehtestatud säästlikkuse ning kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumide järgimise tõendamisel oluline roll. Direktiivi (EL) 2018/2001 kohaselt võib vabatahtlikke kavasid kasutada selleks, et: i) tõendada kõigi biomassist toodetud kütuste, sealhulgas gaasiliste ja tahkekütuste vastavust kõnealuses direktiivis sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele; ii) esitada täpseid andmed kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise kohta; iii) tõendada muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest toodetud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste ja ringlusevõetud süsinikupõhiste kütuste vastavust kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumidele ning iv) tõendada vastavust

([1]) ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

([2]) Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

kõnealuse direktiivi artikli 27 lõike 3 sätetele, mis käsitlevad taastuvelektri osakaalu arvutamist transpordisektoris. Vabatahtlikke kavasid võib kasutada ka tõendamaks, et ettevõtjad sisestavad kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet teatavate transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta. Lisaks saab vabatahtlikke kavasid kasutada maakasutuse kaudse muutuse vähese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks. Komisjon võib otsustada, et vabatahtlikud riiklikud või rahvusvahelised kavad võivad teenida kõiki või osa neist eesmärkidest.

(4) Direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 9 on sätestatud, et kui ettevõtja esitab tunnustamisotsusega hõlmatud ulatuses tõendeid või andmeid, mis näitavad, et säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kriteeriumid on täidetud, ja need tõendid või andmed on saadud vastavalt komisjoni poolt tunnustatud vabatahtlikule kavale, ei nõua liikmesriik tarnijalt täiendavate tõendite esitamist.

(5) 28. augustil 2020 esitati komisjonile taotlus tunnustada kava „KZR INiG“ direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 4 alusel. Taotluse alusel hindas komisjon seda kava ning tegi kindlaks mõned probleemid, mis ei võimaldanud kava pidada direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele vastavaks. 25. juunil 2021. aastal uuesti esitatud kavas käsitleti neid küsimusi õigesti. Komisjoni hinnangus jõuti järeldusele, et: i) kava hõlmas piisavalt põllumajandusliku biomassi säästlikkuse kriteeriume, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5; ii) kava sisaldas täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise kohta direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohaldamisel ning iii) sellega kohaldati massibilansi meetodit kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega. Komisjon leidis siiski, et kava ei hõlma piisavalt metsa biomassi säästlikkuse kriteeriume, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 6 ja 7. Seepärast tunnustati kava „KZR INiG“ komisjoni rakendusotsusega (EL) 2022/603 ([3]) üksnes direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–5 ja lõikes 10 sätestatud nõuetele vastavuse tõendamise osas.

(6) Kava „KZR INiG“ esitajad tegid täiendavaid muudatusi, et piisavalt hõlmata ka metsa biomassi säästlikkuse kriteeriume, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 6 ja 7. 23. septembril 2022 uuesti esitatud taotluses, mis sisaldas täiendavaid muudatusi, käsitleti piisavalt kõiki varem kindlaks tehtud lahendamata küsimusi.

(7) Kava „KZR INiG“ hõlmab järgmisi lähteaineid: põllumajanduslik biomass, metsa biomass ning jäätmed ja jäägid. Kava hõlmab ka kõiki kütuseliike. See kava on ülemaailmse geograafilise ulatusega ja hõlmab kogu järelevalveahelat (biometaani puhul kuni tootmisüksuseni). Komisjon on pärast 23. septembril 2022. aastal uuesti esitatud taotlust kava „KZR INiG“ uuesti hinnanud ja leidnud, et see: i) hõlmab piisavalt säästlikkuse kriteeriume, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7; ii) sisaldab täpseid andmeid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise kohta kõnealuse direktiivi artikli 29 lõike 10 kohaldamisel ning iii) sellega kohaldatakse massibilansi meetodit kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 30 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetega.

(8) Komisjoni hinnangus ei võeta arvesse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 8 kohaselt vastu võetavat rakendusakti, ([4]) milles esitatakse suunised kõnealuse direktiivi artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks. Seetõttu hinnatakse kava „KZR INiG“ selles osas uuesti.

([3]) Komisjoni 8. aprilli 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/603 kava „KZR INiG“ tunnustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 biokütuste, vedelate biokütuste, biomasskütuste, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste kütuste ning ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste jaoks sätestatud nõuete täitmise tõendamisel (ELT L 114, 12.4.2022, lk 185).

([4]) Rakendusmäärus, millega antakse suunised direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 6 ja 7 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks, sai biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komiteelt 14. septembril 2022 positiivse arvamuse, kuid seda ei ole veel ametlikult vastu võetud.

(9) Komisjoni rakendusmäärust (EL) 2022/996 ([5]) hakatakse kohaldama alles alates 30. detsembrist 2023. Kava „KZR INiG“ tuleks uue rakendusmäärusega seoses uuesti hinnata.

(10) Kava „KZR INiG“ hindamise käigus leidis komisjon, et see vastab nõuetekohastele usaldusväärsuse, läbipaistvuse ja sõltumatu auditi standarditele ning selles järgitakse direktiivi (EL) 2018/2001 VI lisas esitatud metodoloogilisi nõudeid.

(11) Läbipaistvuse ja õiguskindluse huvides on asjakohane, et ühesainsas komisjoni õigusaktis sätestatakse terviklikult kõik säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heitkoguste kriteeriumid, mida kava „KZR INiG“ piisavalt hõlmab. Seepärast tuleks rakendusotsus (EL) 2022/603 asendada.

(12) Tunnustatud kava „KZR INiG“ tuleks teha kättesaadavaks komisjoni Europa veebisaidil vabatahtlike kavade jaotises.

(13) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Vabatahtliku kavaga „KZR INiG“ (edaspidi „kava“), mis esitati komisjonile tunnustamiseks 23. septembril 2022, tõendatakse kava raames auditeeritud kütuste puhul järgmisi elemente:

a) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste saadetised vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele;

b) ettevõtjad järgivad nõuet sisestada kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikega 4 liidu või riiklikku andmebaasi täpset teavet transpordis kasutatavate taastuvkütuste ja ringlusse võetud süsinikupõhiste kütuste kohta.

Samuti sisaldab kava täpseid andmeid direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 10 kohase kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta niivõrd, kuivõrd sellega tagatakse, et järelevalveahela alguses asuvatelt ettevõtjatelt pärinev kogu asjakohane teave edastatakse järelevalveahela lõpuosas olevatele ettevõtjatele.

Kui komisjonile 23. septembril 2022 tunnustamiseks esitatud vabatahtliku kava „KZR INiG“ sisu muudetakse selliselt, et see võib mõjutada käesoleva otsuse alust, tuleb sellistest muudatustest komisjonile viivitamata teatada. Komisjon hindab teatatud muudatusi, et teha kindlaks, kas kava vastab endiselt piisaval määral nendele säästlikkuse kriteeriumidele, mille alusel seda tunnustatakse.

Artikkel 2

Otsust kohaldatakse kuni 16. detsembrini 2027.

Artikkel 3

Käesolev otsus tunnistatakse kehtetuks, kui

a) on selgelt tõendatud, et vabatahtliku kavaga „KZR INiG“ ei ole rakendatud käesoleva otsuse seisukohast olulisi aspekte, või kui kõnealuste aspektide osas on toimunud raskeid ja struktuurseid rikkumisi;

b) vabatahtliku kava „KZR INiG“ raames ei esitata komisjonile direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 5 kohaseid iga-aastaseid aruandeid;

([5]) Komisjoni 14. juuni 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/996 kestlikkuskriteeriumide ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide ning maakasutuse kaudse muutuse vähese riski kriteeriumide kontrollimise eeskirjade kohta (ELT L 168, 27.6.2022, lk 1).

c) vabatahtliku kavaga „KZR INiG“ ei rakendata sõltumatu auditi standardeid ega muid nõudeid, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõikes 8 või artikli 30 lõikes 8 osutatud rakendusaktides, või kava muude elementide parandusi, mida peetakse jätkuva tunnustamise seisukohast oluliseks.

Artikkel 4

Rakendusotsus (EL) 2022/603 tunnistatakse kehtetuks alates 16. detsembrist 2022.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 14. detsember 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN